

**UDRUGA GLUHIH I NAGLUHIH
DUBROVAČKO NERETVANSKE ŽUPANIJE**

20 000 DUBROVNIK, JOSIPA KOSORA br. 30

e-mail: udruga-gluhih@net.hr www.udruga-gluhih-du.hr

Udruga gluhih i nagluhih Dubrovačko-neretvanske županije

tel./fax.: 020/332 – 690

matični broj 03390993 OIB 91068961972

žiro-račun kod OTP banke d.d. 2407000-1100022068 IBAN: HR10 2407000 1100022068

Predsjednik: dr. Ivo Jerković

Stručni suradnik: Stanka Grbić Vušić, ing.

Radno vrijeme Udruge:

ponedjeljak - petak 8:00 – 16:000 sati

Radno vrijeme sa strankama

ponedjeljak – četvrtak 8:30 – 13:00 sati

petkom u zgradi Općine Župa dubrovačka

tel./fax.: 020/ 332 - 690

Glavna urednica:

Marijana Mijoč

Suradnici:

Stanka Grbić Vušić

Vedran Kastropeli

Darinka Jauković

S A D R Ź A J:

1. Riječ urednice.....	str. 3.
2. Događanja u Udruzi	str. 4
2.1. U Osnovnoj školi mokošica povodom Dana gluhih održalo se predavanje o gluhim osobama i znakovnom jeziku	str. 4.
2.2 Važno!	str. 5.
2.3. Druženje članova u Dubrovačkom primorju	str. 6.
2.4. Uručene potvrđnice polaznicima tečaja hrvatskog znakovnog jezika.....	str. 7.
3. Prenosimo iz drugih medija.....	str.8.
3.1. Dirljiva ispovijest.....	str. 8.
3.2. Iva Mihanović: Svoje iskustvo iskoristila kao motivaciju za pokretanje joge za gluhe.....	str. 12.
3.3. Josip je bio Mister Europe, a sad je djelatnik godine u riječkom KBC-u. To što je stopostotni invalid i gluhi njegovi pacijenti uopće ne primjećuju.....	str. 15.
4. Zanimljivosti	str. 18.
4.1. Započelo prevođenje vijesti na znakovni jezik na Libertas TV-u	str.18.
4.2. Mama tata gluhi?.....	str.19.
4.3. Mister gluhih Riječanin u odori Zametskog zvončara u Pragu osvojio Europu.....	str. 21.
4.4. Pametne rukavice koje prevode znakovni jezik.....	str. 23.
4.5. Spasi me.....	str. 24.
4.6. Nasilje u obitelji i osobe s invaliditetom.....	str. 26.
5. Stvaralaštvo iz pera naših članova	str. 28.
5.1. Knjige – škrinje s blagom.....	str. 28.
5.2. Moj Ston	str. 29.
6. Govorite li hrvatski znakovni jezik?	str. 30.

1. RIJEČ UREDNICE

Poštovani čitatelji,

zbog tehničkih poteškoća nismo bili u mogućnosti tiskati proljetni broj našeg Lista, tako da sada u rukama praktički držite dvobroj s mnoštvom sadržaja i velikim brojem zanimljivosti iz Hrvatske i svih strana svijeta. S obzirom da smo ovog ljeta na našoj Facebook stranici podržali humanitarnu akciju Spasi me čiji je cilj pomoć žrtvama nasilja, značajan prostor posvetili smo upravo nasilju, pogotovo obiteljskom, s posebnim osvrtom na nasilje nad osobama s invaliditetom. Ukoliko se pronalazite u tome, od sada nasilje (kao i bilo koji drugi zločin ili prekršaj) možete još jednostavnije prijaviti policiji sms-om na novi broj 192, namijenjen isključivo gluhim i nagluhim osobama.

Prije nego što vas prepustim čitanju, htjela bih srdačno zahvaliti Bamboli d.o.o., čiji su djelatnici popravili naš fotokopirni stroj posve besplatno i time omogućili da novi broj našeg Lista nađe put do vaših ruku.

Uživajte u čitanju i šaljite nam vaše prijedloge da naš List bude bolji i obimniji.

Marijana Mijoč

2. DOGAĐANJA U UDRUZI

2.1. Važno!

Ministarstvo unutarnjih poslova (MUP) od 01.10.2019. omogućilo je gluhim i nagluhim osobama putem SMS poruke na broj „192“ zatražiti pomoć policije ukoliko im je ista pomoć potrebna.

Do sada je poruku bilo potrebno slati na broj „00385 99 2929 292“. Taj broj se od 01.10. ukida i na snagu stavlja novi broj. Novim i lako pamtljivim brojem namjera je skratiti vrijeme kako bi gluha/nagluha osoba mogla što prije poslati važnu poruku.

2.2. U Osnovnoj školi Mokošica povodom Dana gluhih održalo se predavanje o gluhim osobama i znakovnom jeziku

Na poziv defektologinje iz Osnovne škole Mokošica Dragane Grujović naš dopredsjednik Udruge Vedran Kastrapeli je održao jednosatno predavanje o gluhim i znakovnom jeziku i to dana 27. rujna 2018. godine u jednoj od učionica škole. Inače je ovim predavanjem obilježen i Međunarodni dan gluhih zajedno sa školom, a učenici jednog sedmog razreda su mogli doznati sve o radu naše Udruge, gluhim i nagluhim osobama i naučiti ponešto pokazati na znakovnom jeziku.

Učenicima je predavanje bilo zanimljivo i pažljivo su slušali. Na ovaj način saznali su da postoje razni oblici šake s kojima se kreira znak, dvije vrste abecede, razni položaji ruku, zatim kako stvarati rečenice na znakovnom jeziku i ostale zanimljive karakteristike i pravila tog jezika. Bilo je dosta pitanja kako se nešto pokazuje, a jedna od učenica je pitala kako slijepi mogu naučiti znakovni jezik kada ne vide ruke. Vedran je objasnio da za slijepce postoji dodirni znakovni jezik, a slova abecede se nalaze na dlanu ruke.

Vedran Kastrapeli

2.3. Druženje članova u Dubrovačkom primorju

U subotu 25. svibnja, članovi dubrovačke Udruge gluhih i nagluhih, te članovi njihovih obitelji, krenuli su na redovito godišnje edukativno-zabavno druženje.

Prva postaja na putu bio je nadaleko slavni Arboretum u Trstenom, najstariji na svijetu. Uz mnoštvo egzotičnog bilja i drveća, pažnju je plijenio renesansni perivoj uz ljetnikovac, a našim najmlađim izletnicima se, dakako, najviše svidjela barokna fontana rimskog boga Neptuna u kojoj obitavaju ribice i žabe, te cvjetaju lopoči i lokvanji, a vile i mitska bića neumorno toče vodu.

Nakon obilaska Arboretuma, krenuli smo put gornjih primorskih sela, uskom i zavojitom starom cestom i usput se zaustavili na vidikovcu kod Majkova odakle puca izniman pogled na more i otoke. Važno je napomenuti da nas je poslužilo vrijeme, u obilju kišnih dana, naš dan za izlet bio je savršeno sunčan, s tek pokojim oblakom koji su zastirali vrhove brda. Odvojili smo desetak minuta za fotografiranje i kraći odmor na vidikovcu, pa krenuli dalje do Smokovljana.

Zaustavili smo se točno u podne, ali ne zbog ručka, već uz livade na kojima raste najveće blago Dubrovačkog primorja: ljekovito bilje. Svima koji se imalo razumije u branje, sušenje i očuvanje istog, poznato je da je podne apsolutni vrhunac dana za bilje, tada je ono u najvećoj snazi i pune arome. Čitav je autobus neodoljivo mirisao, a recepti za lijekove, sokove i žestoka pića su se glasno izmjenjivali.

Ručak nam je bio organiziran u OPG-u Katičić u Smokovljanima. Domaćini su nas srdačno dočekali s aperitivima. nakon kratkog druženja na taraci, spustili smo se u konobu. Hrana je bila izvrsna, a odlično vino nas je potaklo na pjesmu. Nakon obilnog ručka i desert, nastavili smo druženje na taraci, a za našu djecu bile su omogućene dodatne aktivnosti: igra na obližnjoj livadi, te druženje s domaćim životinjama, koje u današnje vrijeme, nažalost, rijetko imaju priliku sresti.

U popodnevним satima oprostili smo se od naših dobrih domaćina i spustili se na Bistrinu i odatle se vozili do Slanog, gdje smo također imali predviđeno zaustavljanje. U Slanom smo posjetili Knežev dvor, koji je preklani otvoren za javnost nakon dugotrajne obnove zbog štete pretrpljene u Domovinskom ratu. Stigli smo malo i prošetati i popiti kavu prije nego što smo krenuli kući zadovoljni nakon dugog, ali ispunjenog dana.

Marijana Mijoč

2.4. Uručene potvrdnice polaznicima tečaja hrvatskog znakovnog jezika

U sklopu projekta „Hrvatski znakovni jezik – doprinos u prevladavanju komunikacijskih barijera“ svake se godine provodi tečaj učenja hrvatskog znakovnog jezika u Udruzi gluhih i nagluhih Dubrovačko-neretvanske županije. Tečaj je podijeljen na početnu i naprednu grupu polaznika. Početni stupanj tečaja se održava dva puta sedmično i to po 90 minuta svaki, a napredni stupanj jedanput sedmično također 90 minuta.

Zaključno s danom 22. svibnja 2019. godine, završena su sva predavanja. Na početni stupanj tečaja se prijavilo 6 osoba, a 2 osobe su redovito dolazile na predavanja i ovladale osnovama znakovnog jezika. Prošlo se s njima 18 lekcija, a svaka lekcija se sastojala od teoretskog dijela gdje se uče nove riječi znakovnog jezika, te od vježbi na kojima su se rečenice prevodile na znakovni jezik. Učili su se na znakovnom jeziku položaji ruku, abecede, riječi iz vremenske prognoze, godišnja doba, dani u tjednu, mjeseci u godini, brojevi, važni glagoli koji se često koriste u komunikaciji, pridjevi, hrvatski gradovi, prijevozna sredstva, orijentacija, vjeronauk, članovi obitelji, osobne, upitne i posvojne zamjenice, kućne aktivnosti, države, sport, jela, pića, životinje, boje te predmeti u školi. Na napredni tečaj su išle 3 osobe koje već imaju svjedodžbu od prethodnih godina ali su htjele održati i proširiti svoje postojeće znanje iz znakovnog jezika što im je Udruga i omogućila.

Na dan 26. lipnja 2019. godine u prostoru Udruge gluhih i nagluhih Dubrovačko-neretvanske županije održala se svečana dodjela potvrdnica, a uspješne polaznice su Anita Lemo i Katarina Vojvodić.

Čestitamo im!

3. PRENOSIMO IZ DRUGIH MEDIJA

3.1. Dirljiva ispovijest

'Cijeli život sam gluh, ali me to nije spriječilo da postanem glazbenik'

Zbog serije upala uha, Partick Costello ostao je gluh još u djetinjstvu. Zbog niza upala uha. Usprkos tome, postao je priznati glazbenik i učitelj glazbe. Gitaru je naučio svirati osjećajući glazbu zubima, a nakon 20 godina, zahvaljujući revolucionarnom slušnom aparatu, ponovo je čuo oca.

Djetinjstvo mi je postalo niz operacija i bolova

Nisam oglušio odjednom. Išlo je postupno, jedna infekcija uha za drugom. Roditelji su primijetili kako mijenjam glasove još dok sam bio posve mali. Nakon prvog posjeta specijalista, djetinjstvo mi je postalo beskonačni niz bolova, infekcija i operacija – i svaki ciklus je pomalo stišavao moj svijet. Kada je naglušost počela stvarati probleme u komunikaciji, prilagodio sam se.

Počeo sam se oslanjati na govor tijela i čitanje s usana kako bi popunio praznine u riječima koje su izmakle mom sluhu. Ubrzo, razgovor s nekime je iziskivao čitavu moju pozornost. Morao sam prikupiti sto je više moguće podataka očima i potom iskoristiti intuiciju kako bi složio sliku. Bilo je iscrpljujuće, ali s vremenom sam se izvještio i mogao sam razgovarati, a da sugovornik ne bi niti primijetio.

Glazbom sam htio komunicirati

Želja za boljim načinom komunikacije odvela me glazbi. Vidio sam glazbu kao način da izrazim osjećaje bez riječi. Počeo sam s usnom harmonikom. Majka mi je za Božić poklonila krasnu „hohnericu“.

„Glazba je jezik i s glazbom nikada nećeš biti sam“ rekla mi je dok sam držao sjajni, srebrni instrument. Gdje god sam otišao, zahvaljujući harmonici stjecao sam prijatelje. Potom sam se okušao s bendom. Otac me naučio klasični stil sviranja noktima. To je bio pun pogodak jer bendžo je sam po sebi glasan, a osnova tog starinskog stila sviranja je toliko mehanička da sam mogao svirati s drugima čak i kada nisam čuo vlastiti instrument.

Svuda sam išao kako bih svirao s drugima. Svirao sam s uličnim glazbenicima u Atlantic Cityu, na festivalima u Pennsylvaniji, na stanicama podzemne željeznice Philadelphije... Nisam previše razgovarao s drugim glazbenicima o svojim problemima sa sluhom, ali kada jesam, često su se i oni požalili na svoje poteškoće. Zbog toga, nikada nisam mislio da je ista posebno u mom sluhu.

Gitaru sam čuo preko kostiju

Nakon nekog vremena, utuvio sam si u glavu da želim naučiti svirati gitaru. Lokalna radio stanica imala je country emisiju i sjeo bih pritišćući glavu uz zvučnik. Pojačao bih i mogao sam čuti melodiju, ali ne i baš. Jednom su pustili pjesmu Mississippi Johna Hurta i jednostavno sam bio van sebe. Na početku pjesme je govorio o kavi i njegov glas je imao takav nevjerojatan ritam. Tada je počeo svirati i ostao sam bez daha. Zaljubio sam se u blues na prvi pogled.

Od tada sam morao svirati gitaru. Jedini problem – sluh mi je već toliko propao da više nisam čuo što sviram. Potegnuo bih žicu koliko god snažno sam mogao – i ništa. Jedne noći sam prešao prstima preko žica u očaju. Gitara je bila očev poklon i imala je poseban aluminijski pick-up kako bi zvuk bio jači.

Obraz mi je bio naslonjen na vrh vrata gitare. Frustriran, prošao prstima preko žica i oduševljen skočio jer sam shvatio da čujem i osjetim zvukove.

Neko vrijeme vježbao sam gitaru tako da sam naslanjao glavu na vrat, a onda sam shvatio da mogu prisloniti zube o tijelo gitare. Preko kostiju sam naučio svirati jer preko zubiju, zvučni valovi su mogli rezonirati u lubanji i doći do auditivnih živaca. Nisam shvaćao znanost iza toga, znao sam samo da djeluje.

Tako sam godinama svirao, pogrbljen nad gitarom, slušajući kostima. Morao sam biti diskretniji kad sam nastupao, kako ljudi u publici ne bi mislili da grizem gitaru kao što bi pas grizao kost. Nakon što sam počeo shvaćati logiku glazbe, mogao sam dugo svirati prema instinktu.

Ako sam se ja mučio, zašto bi drugi

Nakon nekoliko godina, odlučio sam olakšati svima koji su u sličnoj situaciji. To što sam se namučio pekući svoj zanat ne znači da moraju i drugi. Počeo sam besplatno podučavati sviranje preko interneta. Eventualna zarada dolazila je od prodaje mojih knjiga. Ubrzo, išlo mi je toliko dobro da sam si mogao priuštiti zdravstveno osiguranje. Među country glazbenicima, to je prava rijetkost. Naglušost me čak učinila boljim učiteljem. Toliko sam dugo vježbao razgovijetan govor da nisam imao problema pred kamerama.

A kada god se netko požalio na to kako je glazba teška, radosno bi istaknuo svoj sluh. To mi je uvijek pobilo argumente i potaknulo ih da još upornije vježbaju.

Prvi puta u životu čuo sam sebe kako sviram

Nakon što sam 20 godina stvarao glazbu, a da zapravo nisam čuo, 2009. sam otišao u bolnicu John Hopkins kako bi mi liječnici stavili metalni obruč. Operirali su me nekoliko tjedana kasnije.

Morao sam čekati tri mjeseca kako bi koža i kost oko titanskih vijaka zarasli, prije nego što se procesori zvuka mogu ugraditi. Podosta umjetnika diljem svijeta donirali su svoje radove kako bi se novcem od prodaje pokrili troškovi koje ne pokriva zdravstveno.

Nakon nekoliko tjedana, došlo je vrijeme za procesore. Audiolog mi je još jednom objasnio i pokazao kako ga uključiti i kako ga prikopčati na utikač koji mi je virio iz glave. Kada ga je uključio, iznenadio sam se koliko je zvuk jasniji i čišći nego kada sam iskušavao uređaj na metalnom obruču. Baš kao i prošli put, preplavili su me zvukovi. Čuo sam očev glas. Tada sam uzeo gitaru. Nakon toliko mnogo godina sviranja prema osjećaju, čuo sam njene tonove. Činilo mi se kao da plešu po sobi. Trudio sam se ostati staložen, ali srce mi je tuklo sto na sat. Upalilo je čujem. Ne samo to, ustvari sam sasvim dobar gitarist. Do tog trenutka nisam bio siguran djeluje li zaista moj pristup country glazbi.

Radosno sam priznao: Prisluskujem

Nakon audiologa, tata i ja smo otišli u kantinu. Gotovo da mi se vrtjelo u glavi od svih novih zvukova. Sjeli smo za stol, a mogao sam čuti tuđe razgovore. Prilično me ometalo sve dok nisam shvatio kako slušam tri žene koje traćaju na drugom kraju sobe.

Uzbuđen sam priznao ocu da prvi put u životu prisluskujem. Tata je otišao do njih i objasnio im kako zahvaljujući slušnom aparatu usidrenom u kost mogu čuti njihov razgovor. Poskočile su od radosti i počele hvaliti Boga. Život sa slušnim aparatom je istodobno i isti i posve različit. I dalje sam glazbenik, i dalje sam posvećen tome da podijelim moje umijeće sa svakim tko želi stvarati glazbu. Ali to što čujem je uvelike proširilo moj svijet. U glazbenoj koloniji u Marylandu, upoznao sam Amy. Ona je bila jedna od mojih on-line učenica i odlučila je upoznati me. Sada kada sam ju mogao čuti, prijatelji su me nagovarali da ju pozovem na spoj. Nakon kratkog udvaranja, vjenčali smo se u listopadu 2010.

Zaprosio sam ju valcerom

Mjesecima prije no što sam je zaprosio, napisao sam valcer za bendžo za nju. Nakon nekoliko dana, konačno sam skupio hrabrosti zasvirati ga njoj. Već nakon nekoliko taktova lice joj se ožarilo i uskliknula je „to je moje“. Znala je da je to njena pjesma i znala je što joj govorim glazbom.

Drugi slušni implantant ugradili su mi 2013. i onda sam mogao čuti stereo. Nekolicina mojih učenika došlo je ispred bolnice. Amy me čvrsto držala dok su nam oni i otac svirali podoknicu. Moj sluh je daleko od savršenog. I dalje moram čitati titlove dok gledam film.

Aparatiće ne mogu nositi tijekom noći pa smo žena i ja razvili svoj mali govor dodira jer si ne možemo šaputati na jastuku. Telefoniranje je i dalje izluđujuće teško. Čak i ako čujem riječi, toliko sam se naviknuo na vizualne znakove da su mi glasovi nerazumljivi. Iskreno, malo me zastrašuje telefoniranje i vjerujem da izluđujem ženu jer onda svi telefonski dogovori ostaju na njoj.

Nikada sluh ne uzimam zdravo za gotovo

Obožavam svakodnevne zvukove. Voda koja kapa iz slavine. Kava koja krčka u lončiću. Potmulo tutnjanje groma i oštri prasak munje. Jesensko lišće koje šušti i pucketa pod nogama dok šetam šumom. Čak i zujanje komarca oko mog aparatića me ispunjava oduševljenjem.

Jedna super karakteristika novog modela aparate je blue-tooth dio koji šalje signale iz MP3 ravno u procesor. Obožavam slušati Davea Grohla i Henryja Rollinsa. Nevjerojatno je iskustvo kada vam se ravno u lubanju pusta Beethovenova šesta simfonija. Nikada mi ne

dosadi. Mislim da je Beethoven pokušao „Pastoralom“ izraziti svoju ljubav prema šetanju šumom. Mislim da to remekdjelo obuhvaća i moje osjećaje kad sam šetam osunčanim zaljevom.

Ponekad, isključim aparat i svijet ponovo zapada u tišinu koju sam tako dobro upoznao. Uzimam gitaru, oslonim zube i sviram kao što sam svirao 20 godina. Ne činim to kako bih se isključio, iako je to ponekad primamljivim. Ne, to činim kako bih se podsjetio na to koliko sam daleko dogurao. Nikada ne želim ovaj dar sluha uzimati zdravo za gotovo. Svaki dan mogu čuti pjev ptica, glas svoje supruge, svoju gitaru i sve ostale svakodnevne zvukove i svjestan sam da je to dragocjeno.

Ne bih mijenjao niti jednu stvar

Ponekad, ljudi koji znaju moju priču kažu nešto poput kako je nepravda da glazbenik ostane bez sluha. Kako Bog može učiniti tako nešto. Pokušavam im objasniti da na gubitak sluha nikad nisam gledao kao nešto loše. Da, dogodio se.

Da, neke stvari su bile teže zbog njega. Ali učeći stvarati glazbu i zaobilaziti nešto što je na prvi pogled invaliditet me naučilo da ju više cijenim. Sve poteškoće koje sam imao u komunikaciji naučile su me da cijenim običan razgovor. Pogledajte moj životopis sada. Imam prekrasnu suprugu. Imam divnu obitelj. Imam glazbu. Imam učenike i prijatelje diljem svijeta. Ne bih jednu stvar promijenio.

*pripremio: Lino Ujčić
Udruga „Kazalište, vizualne umjetnosti i kultura gluhih“
časopis Dlan, god 12, broj 55 i 56, 2016.*

3.2. Iva Mihanović: Svoje iskustvo iskoristila kao motivaciju za pokretanje joga za gluhe

Frustracije i ljutnja bile su velikim dijelom prisutne kada ne bih razumjela učitelja za vrijeme sata. Iz razgovora s drugim polaznicima primijetila sam koliko toga propuštam, a često se događalo i da za neke bitne pojmove ne bih znala godinama. Bilo je teško prihvatiti tu činjenicu, ali sve to pomoglo je odrediti moj put u svijetu joga, priča nam Iva Mihanović, slobodna umjetnica, osoba s invaliditetom od 60 posto i osoba koja čuje svega 15 posto.

Dio tog puta danas je vođenje **satova joga za gluhe i nagluhe** u Zagrebu koji su službeni start imali početkom travnja.

Kao najbolja motivacija za pokretanje nečeg ovakvog Ivi je poslužio upravo vlastiti život.

Ideja je bila prisutna dulje vrijeme, sazrijevala je otprilike godinu dana, a cijela situacija polako se razvijala u željenom smjeru. O tome da počnem razmišljati o jogi za gluhe osobe s prilagođenim programom **dovelo me prije svega moje iskustvo.**

Dugogodišnjim prakticiranjem joga kod raznih učitelja primijetila sam, naime, da **satove ne mogu pratiti zbog slabog sluha.**

Kod odabira bili su mi važni frekvencija i ton glasa, način govora učitelja i, naravno, sama energija učitelja, priča Iva, koju su nedostatak sluha i velika želja za znanjem na kraju potaknuli da krene na satove joga kod učiteljice Sandre Petre Pintarić, koja joj je približila, kaže, predivno znanje o jogi.

ODLIČAN ODAZIV I POZITIVNE REAKCIJE

Odaziv na prve satove joga za gluhe i nagluhe, kaže Iva, bio je više nego očekivan, a **reakcije okoline vrlo pozitivne.**

Na jednom od satova bilo je prisutno čak sedmero polaznika, a samo dva tjedna od početka već su bile formirane dvije grupe. Iva nam je objasnila i kako izgleda sat.

Radi se o **Dharma yogi**. Polaznike se prvo upoznaje s tehnikama disanja, što im i najviše odgovara jer su, kaže Iva, **uvijek pod stresom te napeti i oprezni zbog gluhoće**, a disanje i meditacija jako ih opuštaju.

Na satu prolazimo kroz osnovne asane (položaje) koje su jako korisne za zdravlje. Usmeno se prolazi kroz osnovne principe joga, služimo se pločom radi boljeg razumijevanja kako bi se strani pojmovi i izreke ispravno naučili.

Na satu se koristi znakovni jezik. Uz razgovjetan i jasan izgovor i on pomaže prije objašnjavanju vježbica. Moje kretanje po prostoru **prilagođeno je tako da me polaznici vide iz bilo kojeg položaja** u kojem se nalaze.

Koristi se **ploča za pisanje** različitih naziva, imena položaja (asana), tehnika disanja i slično. Većina polaznika ima oštećenje sluha od 100 posto i oslanja se na čitanje s usana, stoga je prostorija dobro osvijetljena.

Prolazi se osnovno gradivo i glavne pojmove u jogi. Za vrijeme sata **pažnja je najviše usmjerena na disanje**, odnosno dah više nego na sam izgled položaja.

Kraj sata posvetimo relaksaciji i opuštanju u ležećem položaju (shavasana) u trajanju od 5 do 10 minuta. Nakon toga slijedi kratka meditacija i svjesno disanje. Satovi su prilagođeni početnicima i svakoj životnoj dobi, objasnila nam je Iva.

Priznaje da bi joj **bilo iznimno drago da interes gluhih osoba još poraste** i da se cijela priča proširi i izvan Zagreba, pa i izvan granica Hrvatske jer, kaže Iva, radi se o programu koji podržava zdrav život i radi na poboljšanju života u svakom pogledu.

A na tom putu svaka je podrška dobrodošla i potrebna, zaključuje Iva.

KVALITETA ŽIVOTA I PROMJENE

Umjetnost i joga predivna su zanimanja koja nemaju baš puno mogućnosti u Hrvatskoj. Naša (jogijska) misija je pomagati drugima, podučiti druge zdravom načinu života, kako se osloboditi od napetosti, ispravnoj prehrani, disanju, razmišljanju..., objašnjava i dodaje kako je svjesna da je **teško mijenjati stare navike i okrenuti se zdravom životu**, ali i da bilo kakva promjena na van počinje u nama samima.

Ne samo da kvaliteta života gluhih i nagluhih osoba u Hrvatskoj može biti bolja, već i kvaliteta života kod svih ljudi može uvijek biti bolja. Ako mene pitate što treba mijenjati, rekla bih puno toga - cijeli sustav, školstvo, način razmišljanja, prehranu, svijest o postojanju i djelovanju, kaže Iva.

Ivino kretanje po prostoru prilagođeno je tako da je polaznici vide iz bilo kojeg položaja u kojem se nalaze.

PLANOVI ZA BUDUĆNOST

Za kraj je progovorila o **planovima za budućnost**.

Uskoro, 26. travnja u 20 sati u našem studiju održat će se Yoga nidra i zvučna kupka potpuno prilagođena za gluhe osobe. Takvih programa za gluhe osobe do sada nije bilo.

U planu je još puno aktivnosti kao što su likovne radionice sa svjetlom, art terapija slikanja mandala i čakra te izrada tapiserija.

Općenito **likovno i kreativno izražavanje djeluje vrlo pozitivno na naš um**, rješava nas stresa i napetosti, također je jedna vrsta meditacije kroz rad, rekla nam je Iva.

Detalje o treninzima i planovi za budućnost pronađite i na **Facebook stranici Dharma Yoga - yoga za gluhe**

zadovoljna.hr

3.3 Josip je bio Mister Europe, a sad je djelatnik godine u riječkom KBC-u. To što je stopostotni invalid i gluh njegovi pacijenti uopće ne primjećuju

Ima sreće onaj tko nije morao iskusiti hektičnu atmosferu Hitnog medicinskog prijema, Dnevne bolnice i susjednih klinika na riječkom lokalitetu KBC-a Rijeka koji već godinama vapi za preseljenjem u nove zgrade na novi prostor, povrh Sveučilišnog kampusa na Trsatu.

U klaustrofobičnom sustavu čekaonica, hodnika, stubišta i prostorija za preglede bez dnevnog svjetla, u kompleksu koji je gradila još Austro-Ugarska i već odavno ne zadovoljava potrebe ni pacijenata ni moderne medicine, ponekad se zna natiskati doslovno čovjek na čovjeku, a na obradu se može čekati i satima. Kako kaže jedna bivša medicinska sestra, onaj tko na Hitnoj čeka satima ustvari ima sreće, jer to znači da mu život nije neposredno ugrožen, ali mala je to utjeha onima koji se, tko zna s kakvim problemima, nađu na tim plastičnim plavim stolicama čekajući da im se netko obrati i kaže što im je.

Ispred smrknutih lica bolesnih i potrebitih, udubljenih u vlastite misli, jure medicinske sestre i tehničari. Među njima se ističe jedan mladić koji, unatoč užurbanosti, ostavlja dojam kao da klizi, čije je lice pravilnih, ugodnih crta, uvijek nasmijano i mirno. Ta spokojnost, osjećaj da će sve biti u redu, barem nakratko zna "zaraziti" i pacijente. Njegovo je ime Josip Smokvina, ima 24 godine, a njegov je svijet, praktički otkako je na njega došao, svijet tišine. Naime, oglušio je u šestom mjesecu života, uslijed neprepoznatih upala praćenih visokom temperaturom.

Zaljubljen je

Josip je jedna od 96 osoba s invaliditetom trenutno zaposlenih u KBC-u Rijeka, a radi na odjelu Hitne kao nosač bolesnika. Omiljen i među kolegama i među pacijentima, proglašen je djelatnikom godine riječkog KBC-a za 2018. godinu.

Unatoč stopostotnom invaliditetu, Josip živi punim plućima i ne postoji prepreka s kojom se nije spreman suočiti. Pored posla koji mu, zbog 12-satnih smjena, uzima dosta vremena, igra nogomet, bavi se manekenstvom, ima djevojku, vozi automobil i voli putovanja. Član je nogometnog kluba Rikard Benčić te Hrvatske nogometne reprezentacije gluhih s kojom je na Europskom prvenstvu u Finskoj u studenome prošle godine osvojio peto

mjesto u futsalu za gluhe. Lani se prijavio na natjecanje za izbor Mistera gluhih u organizaciji Hrvatskog saveza gluhih i nagluhih, pobijedio na kvalifikacijama za Miss i Mistera gluhih Europe i svijeta te, nakon Hrvatske, osvojio i titulu Mistera Europe gluhih osoba.

Presreli smo ga jučer na njegovu radnom mjestu na Hitnom medicinskom prijemu, usred radnog vremena, i s obzirom na to da nije bila tolika gužva, mogao je, uz dozvolu nadređenih, izdvojiti nešto minuta za razgovor koji su povremeno prekidali radni zadaci.

– Ja sam Josip - izgovara čisto, uz smiješak. U prvom osnovne ugrađena mu je, naime, umjetna pužnica pa nešto ipak čuje, što kombinira s čitanjem s usana, a naučio je i govoriti, iako ne dovoljno za uobičajenu svakodnevnu komunikaciju. U tome mu pomaže prevoditeljica iz Udruge gluhih i nagluhih Primorsko-goranske županije koja, pak, zbog bolesti nije mogla doći, ali Josip se s osobama koje čuju vrlo uspješno i sam snalazi, kombinirajući govor, čitanje s usana, čitanje s papira i pisanje. U Udruzi je naučio znakovni jezik, a prije toga komunicirao je samo pisanjem i čitanjem s usana. U KBC-u Rijeka zaposlio se, kako nam je ispričao, prije dvije i pol godine.

Dugo na burzi

- Završio sam srednju ekonomsku školu, smjer ekonomist, i želio sam raditi, ali dugo nisam mogao pronaći posao. Mama je na stranicama Zavoda za zapošljavanje vidjela natječaj za posao u KBC-u i prijavio sam se. Zapošljavali su osobe s invaliditetom i pozvali su me na razgovor, a kada su mi ponudili posao, odmah sam prihvatio, iako nisam ni znao što ću točno raditi. Nisam požalio jer ovaj posao mi se sviđa, vrlo je dinamičan i osjećam se dobro kada radim - priča Josip Smokvina.

Josip radi puno, 12-satne smjene na Hitnom medicinskom prijemu na riječkom lokalitetu, doduše ne i noćne smjene, jer osobe s invaliditetom ne smiju raditi noću. Na Hitnoj provodi po cijele dane, vozi pacijente od Hitnog trakta prema klinikama na riječkom lokalitetu, puno se nahoda.

- Dispečer mi javi na koji odjel trebam ići i kojem se liječniku trebam javiti, dobijem uputnicu koju potom odnesem - objašnjava kako izgleda njegov dan, u što smo se uvjerili iz prve ruke, kada je jedan od kolega prekinuo naš razgovor, poslavši ga na zadatak.

- Pacijenti dobro reaguju kada shvate da ne čujem. Ako me nešto pitaju, ja im objasnim da ne čujem, nikome to ne smeta - kaže mladić iz Rijeke.

Ne smeta to, naravno, ni njegovim kolegama s posla koji su puni podrške i razumijevanja.

Svi su mu srdačno čestitali, iskreno oduševljeni što je proglašen djelatnikom godine, jer to je titula koju je definitivno zaslužio. Činjenica da se mogu s njime sporazumjeti znakovnim jezikom posebno zna razveseliti gluhe osobe koje se zateknu na Hitnoj jer njima komunikacija, u takvoj situaciji, mnogo znači. Kao, uostalom, i svim pacijentima koji na Hitnu sigurno ne dolaze bez razloga.

- Lijep je posao pomagati ljudima - kaže Josip.

Na pitanje o hobijima, Josipu se razvuče smiješak preko cijelog lica jer ima ih toliko da bi o njima mogao razgovarati cijeli dan.

- Obožavam ići u kino, gledati filmove. Bavim se manekenstvom, volim odjeću, volim putovanja svijetom. Obožavam, naravno, nogomet - kaže.

Za svoje hobije troši sve slobodno vrijeme i u njih ulaže zarađen novac pa se tako uskoro sprema otputovati u Tajland. Nogomet u njegovu životu zauzima posebno važno mjesto i veliki je navijač NK Rijeke.

Znakovni jezik

Kada igra sa svojim klubom "Rikard Benčić", prije početka utakmice trener sucu najavi da igra gluha osoba, što protivnički igrači, naravno, ne moraju znati. Neki od njegovih suigrača znaju nešto od znakova iz znakovnog jezika, a osim toga, tu je i govor tijela koji je u nogometu, kao i u svemu, dosta važan.

S reprezentacijom gluhih, pak, ove će godine ponovno putovati na svjetsko prvenstvo u futsalu za gluhe koje će se održati u Švicarskoj, a prije toga, u srpnju, putovat će u Južnoafričku Republiku, gdje će na idućem natjecanju za Mistera gluhih novom pobjedniku predati svoju lentu. U svijet manekenstva ušao je, doduše, slučajno. Na natjecanje ga je plasirala Udruga.

- Volim to što radim i čime se bavim i zbog toga se osjećam ispunjeno. S ljudima koji čuju uvijek pronađem način komunikacije, pisanjem ili preko mobitela, i nikada mi to nije bio problem - zaključuje.

Jutarnji list

4. ZANIMLJIVOSTI

4.1. Započelo prevođenje vijesti na znakovni jezik na Libertas TV-u

Vjerojatno je svim našim članovima poznato da se već godinama vijesti na Dubrovačkoj televiziji u večernjem terminu prevode na znakovni jezik, a donosimo novost da je i Libertas TV uveo istu takvu praksu.

Od 1. ožujka su započele vijesti za gluhe svakim radnim danom u 21:30 sati. Prevoditelj na znakovni jezik je Kristina Samac koja je uspješno pohađala i početni i napredni stupanj tečaja znakovnog jezika u našoj Udruzi. Kristinu će po potrebi mijenjati kolegice Maja Belin i Marija Ipšić, djevojke koje su također pohađale tečaj kod našeg predavača Vedrana Kastrapeli-a. Drago nam je da su obje dubrovačke televizijske kuće prepoznale važnost pružanja informacija svim našim gluhim građanima i na taj način im omogućili ostvarenje tog osnovnog prava i uklonili jedan oblik barijere u njihovom životu.

Zahvaljujemo i Libertas TV-u što su se obratili našoj Udruzi s povjerenjem u svezi suradnje i pronalaska prevoditelja.

Vedran Kastrapeli

4.2. Mama tata gluhi?

Kada prvi put sretnete gluhi osobu i obratite se znakom slijedi pitanje: „Mama, tata gluhi?“.

Ova rečenica objašnjava kako inkluzija, uključivanje u društvo i društvenu dinamiku počinje rođenjem. Ako su ti mama i tata gluhi logično je da znaš znakovati. Jesu li tvoji roditelji gluhi te imaš li veliku sreću da te razumiju od rođenja? Ili si spoznao sve muke oko učenja govora, gramatike, pravila, novih riječi. Oko 90% gluhe djece se rađa u čujućim obiteljima. Uglavnom po principu „ja ovo prvi put vidim i čujem da nešto takvo postoji“. U onih 10% spadaju djeca s jednim gluhim ili nagluhim roditeljem i s oba gluha roditelja.

Kada se rode, djeca gluhih roditelja su dočekana s veseljem jer su isti kao njihovi roditelji, nema niti jezičnih niti kulturoloških prepreka. Zabrinutost se uglavnom odnosi na to kako će preživjeti sve zamke školovanja u čujućim školama. Čujuće dijete gluhih roditelja je dobro došlo u gluhi obitelj, raste i razvija se kao bilingvalna osoba. Nije važno jesu li roditelji dobri u znakovanju ili ne. Prevoditelji će prevesti roditeljske sastanke, odgojitelja i učitelja. Probleme će rješavati doma svi zajedno i davati će podršku jedni drugima.

Ako je dijete rođeno gluho u obitelji čujućih, glavnu riječ vode stručnjaci. Zajednica još nije razvila sustav prve pomoći za roditelje, informirajući ih o mogućem razvojnom putu njihove bebe, uz napomenu da nema dva ista razvojna puta. Na taj način roditelji koji u životu nisu vidjeli gluhi bebu, dijete ili odraslu osobu mogu ipak steći neke osnovne pojmove o gluhoći i prevladavanju prvih komunikacijskih poteškoća. Roditelji mogu od samog početka koristiti primjereni modalitet komunikacije s djetetom bez zabrinutih i žalosnih lica koje nisu dobre ni za jednu bebu jer je čine nesigurnom.

Čak i kada uspiju sresti gluhi ili nagluhi osobu, ostaju osupnuti time kako zvuči njihov govor što ih veoma žalosti. Zanimaju da postoji i drugi način komuniciranja i djelovanja. Pogotovo danas u doba nove tehnologije.

Činom rođenja počinje inkluzija ili uključivanje u društvo. Kada se radi probir u rodilištu i roditeljima se na znanje da da njihovo dijete ne čuje, za te roditelje nastupa psihički pakao. Probir je napravljen, dijete je gluho ili nagluho, a mami i tati nitko nije objasnio tko su ti gluhi i gluhi ljudi.

To je ekvivalent nošenju Velebita na leđima. Taj period bebi donosi mnogo podsvjesnih slika zabrinutog roditeljskog lica. Dijete se od početka pita što to nije u redu s njim. Uglavnom svi govore tako o prvim trenucima spoznaje da im je dijete gluho. Malo njih daje podršku roditeljima tako da ih upozna s kompleksnošću komunikacije gluhe djece i čujućih roditelja. Pogotovo ako isti nisu od početka u mogućnosti razvijati komunikacijski model u kojem su jaki i potpuno ga razumiju.

Znamo da se sve majke navikavaju na komunikaciju sa svojom bebom, gluhi ili čujućom. Razvijaju odnos uz pomoć „odgovora“ koje dobivaju od bebe. Tako majke uče je li bebi ugodno ili nije. Spoznaju da je beba gluha kao da u trenu optereti komunikaciju dilemama koje umanjuju spontanost razvoja dvosmjerne komunikacije.

Dominantna postaju pitanja zašto baš ja i kako, kako, kako? U samom početku komuniciranja sve bebe i mame uče kako da „razgovaraju“. Problemi za gluhi i nagluhi dijete nastaju kada se od njih traži da komuniciraju govorom kao čujuća djeca. Slijedi odluka o korištenju slušnog pomagala, ali za cijeli život ostaje drugačiji način komuniciranja čak i kod djece i odraslih koji su dobro razvili slušanje i govor, sa ili bez slušnog pomagala.

Važno je podsjetiti se da sve bebe kroz razvoj komunikacije, čule ili ne koriste geste i znakove, prate događaje očima i mogu donositi odluke primjerene njihovoj dobi. Onda nastupi vrijeme kada čujuće bebe počnu podučavati znakovnom za bebe da bi čim prije ušle u svijet komunikacije. Gluhi i nagluhi djecu uglavnom uče slušanju, bez znakova za bebe. To je u ime integracije, da bi bile iste i ravnopravne s čujućima. Negdje to bude pun pogodak, a u

nekim slučajevima ne završi dobro. Nisam još čula da su gluha mama i gluhi tata pozvani u pomoć čujućoj mami i čujućem tati kako bi im pomogli komunicirati s gluhom ili nagluhom bebom. Nemam gluhog liječnika, psihologa, psihijatra, svećenika niti mnoga druga zanimanja koja na sebe preuzimaju savjetodavni rad. Iako su se gluhi i nagluhi kroz povijest pokazali kao odlični znanstvenici. Imamo izvrsnog gluhog doktora dentalne medicine, fizičara doktora znanosti i prvu upisanu doktoricu medicine.

U povijesti kulture gluhih, koliko sam sa slučajem upoznata, nitko nije sprječavao gluho i nagluho djecu u razvoju govora. Ali su zato često prisutne bile prijetnje i zabrane zbog prakticiranja znakovnog jezika. Moje je mišljenje da su oba načina komunikacije jednako bitna. To „mahanje“ će ionako kasnije naučiti kada ih više ne bude moguće držati pod kontrolom. Za mene inkluzija podrazumijeva dijeljenje informacija sa zajednicom koja ulazi u inkluziju odnosno zajednicu kojoj se priključuje neka grupa ili osoba. Inkluzija ne bi trebala biti čin bez prethodnog upućivanja obje strane o jakim i slabim stranama procesa.

U današnje vrijeme se i u redovnom vrtiću može dobiti prevoditelj za gluho i nagluho dijete. To je situacija u kojoj dijete uspije koliko toliko svladati neke komunikacijske vještine. Ono ne prevlada u cijelosti komunikacijske barijere, deprivaciju i slične nepoželjne pojave. Prava i cjelovita inkluzija značila bi da većina ljudi poznaje znakovni jezik te na taj način može ulaziti u različite oblike komunikacije. Možete dobiti i prevoditelja u redovnoj školi. Cijela situacija oko prevoditelja ide ka boljem. Iako i danas ima problema s tim da osobni prevoditelji i sami istovremeno uče znakove. Također nije manje važno da oni kojima se prevodi ne koriste znakovni jezik tečno i po pravilima, uče ga paralelno s gradivom u školi. Iz toga se rađa neki novi način znakovanja, a kamo će nas odvesti, pokazat će budućnost.

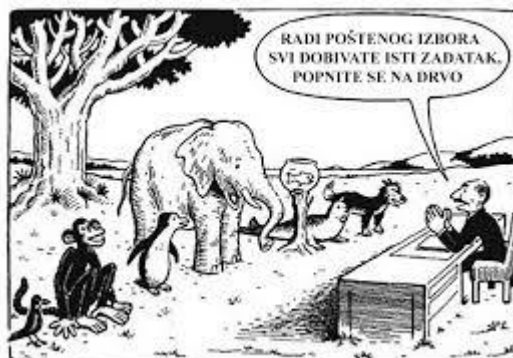
Cijela ova priča o gluhim i nagluhim malim i velikim ljudima odvija se za „njihovo dobro“. Koliko im je dobro umjesto njih odgovaraju njihovi roditelji. Obzirom da je čovjek zauzdao mnogo sila, vrijeme nije uspio pokoriti. Sva djeca postaju odrasli ljudi.

Na djecu također utječe vrijeme, ponavljam, odrastu. Neka djeca su pod vječnom paskom roditelja. Druga se potroše u buntu. Treća se upute u svijet i prođu kako prođu. Jedan dio uspije „naći sebe“, ispuniti svoj život i djelovati pozitivno na ljude oko sebe. Posebna je priča u postocima tko je bolje prošao i zašto. Vjerujem da će se o tome još pisati i čuti.

Inkluzija po definiciji nudi ravnopravnost.

No, jesmo li ravnopravni ako svi govorimo istim jezikom, bez obzira na mogućnosti i nemogućnosti ili smo ravnopravni tek ako nas društvo u kojem živimo bez omalovažavanja prihvaća u cijelosti. Svatko ima svoj put. Na tom putu budimo podrška i oslonac drugima, a ne kritičar i cjepidlaka. Prisjetimo se da je na samom početku razvoja ljudske civilizacije čovjek bio bez govora i glasa, ali ga je um i govor tijelom i rukama uputio tamo gdje mi danas postoji.

Inkluzija je proces uključivanja osoba s različitim oblikom invalidnosti u što aktivnije i ravnopravnije sudjelovanje u društvu. Sa svrhom poticanja kvalitetnijeg razumijevanja osoba s nemogućnostima, zamislite da svi članovi društva dobiju zadatak popeti se na drvo.

Tereza Szavai,
dipl.defektolog i surdolog
Udruga „Kazalište, vizualne umjetnosti i kultura gluhih“
časopis Dlan, broj 57 i 58

4.3. MISTER GLUHIH

Riječanin u odori Zametskog zvončara u Pragu osvojio Europu

Riječanin Josip Smokvina ostvario je izvrstan uspjeh na izboru Miss & Mister Deaf World and Europe and Asia, World Fashion show 2018 održanom prošlog vikenda u Pragu. Riječ je o natjecanju koje promiče jednake mogućnosti gluhih i nagluhih osoba, a u kojem je Hrvatska ove godine prvi put sudjelovala.

Boje Lijepe Naše branili su hrvatska Miss gluhih Monika Šimunović iz Nove Gradiške i hrvatski Mister gluhih, 23-godišnji Josip iz Rijeke.

U finalu izbora Miss & Mister Deaf World and Europe and Asia u kojem je sudjelovalo 45 natjecatelja, Riječanin je osvojio treće mjesto, odnosno titulu Mister Deaf Europe, tj. Mister gluhih Europe.

- Prvo mjesto, Mister svijeta osvojio je natjecatelj iz Češke, drugo mjesto, Mister Azije osvojio je dečko iz Indije, a ja sam treći, Mister Europe. U Hrvatskoj je natjecanje održano u Zagrebu, prvi put ove godine. Natjecala su se četiri dečka i četiri djevojke. Hrvatska Miss, Monika, u Pragu nažalost nije osvojila nikakvu titulu. U Pragu je bilo odlično! Grad je jako lijep i iz njega nosim jako lijepe uspomene. Jako sam sretan i ponosan što sam imao prilike predstavljati Hrvatsku na svjetskom izboru Miss i mistera gluhih – otkrio nam je Josip i dodao da je uživao u osmodnevnom boravku u češkoj prijestolnici gdje s našim natjecateljima bila i Mirana Relata, članica Izvršnog odbora Foruma mladih Hrvatskog saveza gluhih i nagluhih.

Kako doznajemo, na hrvatski izbor Josip se prijavio iz znatiželje i bez prevelikih očekivanja. No sada, nakon ostvarenog uspjeha, želje su mu nešto drukčije.

– Išao sam probati pa što bude... Volio bih se baviti modelingom, ali oko toga se moram posebno angažirati. Kao gluha osoba prepušten sam sam sebi – napominje.

Natjecanje će sljedeće godine biti održano u Južnoafričkoj Republici kamo će Josip kao Mister Europe otputovati kako bi predao krunu svome nasljedniku.

– Ovaj izbor bio je kao i svaki drugi izbor Miss i mistera. Prije natjecanja upoznali smo se s članovima žirija i drugim natjecateljima s kojima je bilo lijepo druženje. U Pragu smo bili osam dana tijekom kojih smo imali opsežne pripreme, ali i dosta slobodnog vremena za razgledavanje grada. Na samom natjecanju imali smo izlaz u svečanoj odjeći, u kupaćim kostimima i u narodnoj nošnji. Ja sam bio odjeven u odoru Zametskog zvončara – otkrio je simpatični Riječanin koji je publiku na izboru oduševio zanimljivom koreografijom.

– A čime je očarao žiri?

– Pa, ne znam – smije se.

Na njegov uspjeh ponosni su svi – obitelj, prijatelji, suigrači iz Hrvatske nogometne reprezentacije gluhih i riječkog nogometnog kluba »Rikard Benčić«, kao i kolege na poslu.

– Svi su jako sretni i svi su mi čestitali, svi su se htjeli slikati sa mnom kad sam se vratio, otkrio nam je.

Josip je zaposlen u KBC-u Rijeka gdje vozi pacijente i radi kao dispečer za osobe s invaliditetom i gluhe.

– U bolnici radim već dvije godine, zadovoljan sam, dobro je, ima puno posla. Bilo mi je jako teško zaposliti se, teško se zapošljavaju i oni koji čuju. Teško je pronaći posao, dugo sam ga tražio i poslao puno molbi. Drago mi je da imam posao i plaću, ali volio bih raditi u struci. Završio sam Ekonomsku školu, po zanimanju sam administrativni referent i volio bih raditi u arhivi ili sličnom mjestu gdje komunikacija nije najbitnija – ističe Josip.

Mladi Riječanin jedna je od gluhih osoba koje su zahvaljujući humanitarnoj akciji Dajmo da čuju 2002. godine dobile umjetnu pužnicu. Ona mu je olakšala život i omogućila mu veću samostalnost jer mu zahvaljujući njoj ne treba prevoditelj za znakovni jezik.

– Kad se družim s gluhima, koristimo znakovni jezik; znam i međunarodni znakovni jezik. Svi bi trebali naučiti znakovni jezik – smatra Josip dodajući kako ima puno gluhih prijatelja iz cijelog svijeta, ali i puno čujućih prijatelja.

Inače, najveća ljubav mladog Riječanina je – nogomet. Uspješan je i aktivan sportaš – u nogometnoj reprezentaciji gluhih igra od 16. godine, u Rijeci igra u klubu »Rikard Benčić«, a igra i futsal.

– Ove godine s reprezentacijom idemo u Finsku, a sljedeće godine idemo na Europsko prvenstvo u Grčku. Nogomet treniram tri puta tjedno, a subotom su utakmice. Kad sam bio mali, htio sam biti nogometaš, tražili smo klub, ali je to teško... Prvo sam igrao u Lokomotivi, sad igram u »Rikardu Benčiću«. I da, naravno da sam veliki navijač NK Rijeke, redovito idem na sve utakmice, otkrio nam je.

Osim nogometa, Josipova su velika strast putovanja. Dosad je posjetio Rusiju, Španjolsku, Švedsku, Austriju, Francusku, a od gradova ga se najviše dojmio Madrid. Jako je društven i aktivan i slobodno vrijeme provodi u druženju s prijateljima, odlascima u kino i igranju Playstationa s dečkima što se zna pretvoriti u pravi tulum to jutro.

4.4. Pametne rukavice koje prevode znakovni jezik

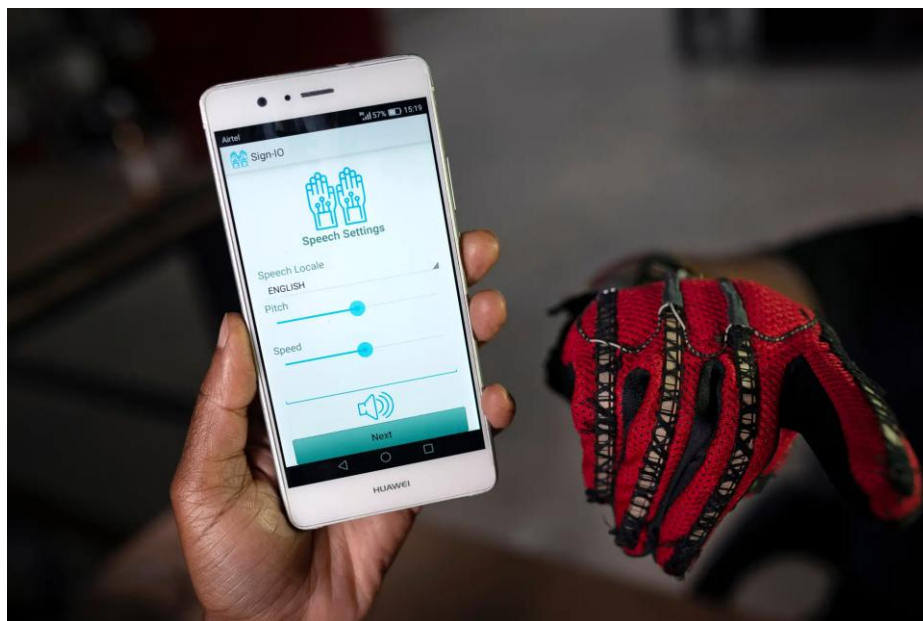
Problem znakovnog jezika jest što ga možete koristiti samo za komunikaciju s ljudima koji se njime služe. Mnogi znanstvenici, inženjeri, studenti elektrotehnike itd. pokušavaju naći rješenje za taj problem, što im i uspijeva uz pomoć nove, napredne tehnologije.

Jedno od dosad najbolje osmišljenih i funkcionalnih rješenja jest ono kenijskog izumitelja Roya Allelea, koji je stvorio pametne rukavice koje znakovni jezik pretvaraju u zvučni govor.

Rukavice su poznate pod nazivom Sign IO. Svaki prst ima senzore zašivene za vrh koji prate i mjere vaše pokrete rukama. Zatim senzori te informacije šalju u aplikaciju vašeg pametnog telefona, koji prevodi u stvarnom vremenu i izgovara riječi. Rukavice se u potpunosti prilagođavaju korisniku i njegovima navikama, tako da prepoznaje signalizirate li sporo ili brzo, tako da je mogućnost pogreške svedena na minimum.

Roy Allela nije gluh, ali njegova nećakinja jest, i upravo se zbog nemogućnosti komuniciranja unutar obitelji stvorila potreba za takvim izumom. Rukavice su prvenstveno namijenjene djeci, pa se sukladno tome prodaju dizajnirane prema dječjim željama: od Spidermana do princeze. Time se na neki način razbija stigma gluhoće: kad djeca nose takve cool rukavice, druga djeca žele znati što je to, i samim time komunicirati s gluhom djecom i prihvatiti ih u svoje društvo.

Roy Allela je za svoj izum dobio novčanu nagradu Američkog udruženja inženjera, koju planira iskoristiti za poboljšanje preciznosti prevođenja, koje je sada na nekih 90%. Cilj mu je da bar jedan par rukavica završi u svakoj školi za djecu s posebnim potrebama u Keniji, a kasnije i diljem Afrike i svijeta, čime bi se pomoglo velikom broju gluhe djece (pretpostavlja se da ih je u svijetu oko 34 milijuna).

Izvor: internet

4.5. Spasi me

Inicijativa #SPASIME i Zaklada za ljudska prava i solidarnost Solidarna predstavili su u nedjelju Fond#SPASIME, za pomoć i zaštitu žrtava nasilja te su najavili veliku kampanju prikupljanja sredstava za ekonomsku, pravnu, psihološku, liječničku i stambenu pomoć žrtvama.

Statistike pokazuju rastući val obiteljskog i partnerskog nasilja. Zbog prekršaja počinjenog nasiljem u obitelji prekršajno je, prema podacima Ministarstva unutarnjih poslova, u 2018. godini prijavljeno 10.272 osoba, što je za 10,7 posto manje nego u 2017. godini. Ipak, prema podacima Ministarstva unutarnjih poslova u 2018. godini zabilježeno je ukupno 3.198 kaznenih djela s elementima nasilja među bliskim osobama, što je 5,5 posto više nego u 2017. godini. Kazneno djelo nasilja u obitelji ukupno je počinjeno 623 puta te je, u usporedbi s 2017. godinom u porastu za 11 posto u odnosu na godinu prije, navodi se u priopćenju.

Nasiljem su pogođene sve skupine. Sudovi, navodi se u priopćenju, usvajaju svega 15 posto od ukupnog broja zaštitnih mjera koje policija predlaže. Kao ni žrtve obiteljskog nasilja, ni žrtve partnerskog nasilja još uvijek nemaju odgovarajuću pravnu zaštitu. U posljednjih deset godina broj zatraženih policijskih intervencija za prekršajna djela obiteljskog nasilja naizgled se smanjio. Iz Izvješća pravobraniteljice kao razlog tomu navodi se blaga prekršajna politika koja se gotovo isključivo temelji na novčanim i uvjetnim kaznama zatvora. To u konačnici odvraća žrtve nasilja od podnošenja prijave jer nakon što je nasilnik novčano kažnjen, vrlo je brzo i pušten kući. Zbog toga smanjenje broja prijavljenih osoba ne daje cjelovitu sliku ovog problema jer se zapravo povećava broj neprijavljenih slučajeva, odnosno žrtava koje trpe nasilje, dok istovremeno rastu slučajevi kaznene prirode nasilja prema ženama i u obitelji. Prema nekim procjenama na jedno prijavljeno nasilje dolazi deset neprijavljenih slučajeva, navodi se u priopćenju.

„Bitno je da žrtve budu hitno zbrinute, što financijski, pravno, liječnički, da im se pruži razgovor sa stručnjakom ili osigura siguran smještaj daleko od lica nasilnika. Zato pozivam sve građane da sudjeluju u akciji i da pozivom na broj 060 9003 doniraju svoj prilog u svrhu podrške žrtvama. Svaka pomoć im je dobrodošla“, izjavila je na predstavljanju **Jelena Veljača**, koja je u ožujku ove godine pokrenula inicijativu #SPASIME. Svatko, kazala je, ima pravo na siguran život, a svi imamo pravo na društvo bez nasilja.

Fond će, između ostalog, pružati stambenu, pravnu i zdravstvenu pomoć žrtvama nasilja.

Prikupljene donacije koristit će za hitnu pomoć žrtvama obiteljskog nasilja. Žrtve tako imaju pravo na pravnu i zdravstvenu pomoć, ali i plaćanje psihoterapijskih troškova, troškova stanovanja, troškova za osnovne potrebe, troškova dodatnog obrazovanja radi uključivanja u sustav rada, troškova telefonskih poziva i prijevoza za pristup savjetovanju, doplatka za kupnju osobnih stvari koje ne pruža sklonište, troškova popravaka

štete na stvarima nužnim za život nastalima u slučajevima nasilja, troškova rekonstruktivne kirurgije, pomoći u kući te troškova sprovođa ubijene žrtve.

Uz te novonastale troškove koje pokriva Fond, tu su i hitni troškovi: jednokratni trošak za preseljenje unutar Hrvatske ako žrtva mora napustiti svoju zajednicu kako bi izbjegla prijetnju nasiljem te troškovi boravka u hotelu ili motelu na maksimalno sedam dana ako su skloništa puna ili nisu dostupna.

Uvjet za dodjelu financijske pomoći Fonda je kontaktiranje Zaklade SOLIDARNA i prijava nasilja policiji ili Centru za socijalnu skrb, odnosno spremnost da se nasilje prijavi nadležnim institucijama. Kako ne bi došlo do zloupotrebe situacije, prijava mora ispuniti određene uvjete. Neki su od uvjeta da se Zakladi obrati žrtva ili roditelj/skrbnik ako je dijete žrtva, da osoba nema drugih izvora financijske i stručne podrške da napusti nasilnu obiteljsku situaciju ili ne ispunjava uvjete za druge socijalne pogodnosti javnih tijela Republike Hrvatske te da joj nije dostupna adekvatna pomoć i zaštita u potrebnom roku putem službenog sustava.

4.6. Nasilje u obitelji i osobe s invaliditetom

Nasilje i zlostavljanje u obitelji može se dogoditi svakome, ali mnogo češće osobama s nekom vrstom invaliditeta. Zbog toga što je zlostavljanje pokušaj stjecanja moći i kontrole, pred ljudima s invaliditetom postavljaju se jedinstveni izazovi i barijere u pristupu podršci i pomoći.

Takozvane “crvene zastave” su iste za sve ljude, ali osoba s invaliditetom može iskusiti i manje “tradicionalne” načine zlostavljanja. Partner koji zlostavlja može im:

- uzeti i zadržati invalidninu
- ne dopustiti da bol ublaže medikamentima
- reći im da su loši roditelji ili da ne mogu nikad postati roditelji zbog svoje invalidnosti
- koriste izluđivanje (gaslighting) da omalovažavaju njihovu invalidnost (npr. “Samo glumiš”, “Sve je to samo u tvojoj glavi”).
- izruguju im se ili ih ponižavaju zbog njihove invalidnosti
- odbijaju im pomoći otići u kupaonicu ili oko drugih životnih zadataka na koje su prethodno pristali
- uskraćuju im ili prijetu uskraćivanjem medikamenata; namjerno ih predoziraju ili miješaju lijekove na opasan i nepropisan način
- potiču seksualnu aktivnost kad znaju da njihov partner nije sposoban za rasuđivanje i pristanak
- uskraćuju ili uništavaju pomagala
- ne dopuštaju im da posjete liječnika
- prijetu da će odati njihovu invalidnost drugima (odnosi se najviše na bolesti koje su pod stigmom i obično se kriju od javnosti, poput HIV-a)
- prijetu da će ozljediti ili ozljeđuju životinju pomagača
- koriste invalidnost kao izliku za zlostavljanje: govore im da “zaslužuju” zlostavljanje zbog svoje invalidnosti.
- uskraćuju važne informacije do kojih osoba s invaliditetom ne može sama doći, a od vitalne su važnosti.

Lista je dugačka, mada neke vrste psihičkog i fizičkog zlostavljanja nisu uključene, no možemo nadodati njih par koje se odnose isključivo na gluhe osobe:

- u malim zajednicama glas se brzo širi, pa samim tim identitet žrtve vrlo brzo bude kompromitiran i time se ugrožava njezina sigurnost
- policija, socijalna služba i skloništa ne poznaju znakovni jezik i moraju doći do tumača čime se gubi ključno vrijeme
- njihovi partneri zlostavljači mogu im oduzeti sredstva komunikacije (slušne aparate, mobitele) i izolirati ih od obitelji i prijatelja

- partneri zlostavljači im također mogu uskratiti ili ograničiti pristup informacijama, čime se smanjuje obim opcija koje osoba s invaliditetom ima kako bi riješila svoj problem

Gluha osoba može se smatrati zlostavljanom ukoliko je njezin partner:

- zastrašuje naglim i pretjeranim gestama, udaranjem nogama o pod ili šakama o stol
- koristi znakovni jezik preblizu njezinom licu
- kritizira znanje znakovnog jezika i komunikaciju
- ne obavještava da je netko zvao na telefon ili da joj netko pokušava privući pažnju
- izostavlja iz važne konverzacije
- ostavlja je bez podrške u socijalnim situacijama s čujućim ljudima
- govori negativno o gluhoj populaciji
- pogrešno interpretira kako bi izmanipulirao situaciju u slučaju dolaska policije, socijalne službe i slično
- ne dopušta zajedničkoj djeci da se koriste znakovnim jezikom da komuniciraju s gluhim roditeljem
-

U Hrvatskoj je situacija za zlostavljane izrazito teška zbog inertnosti nadležnih službi, poglavito policije, sudstva i socijalnih radnika. Smještaj u sigurnim kućama je teško dobiti, a osobama s invaliditetom gotovo nemoguće, iako bismo pred očima zakona trebali biti jednaki, odnosno skloništa bi se trebala prilagoditi za prihvata osoba s invaliditetom i ponuditi im solidnu psihološku i praktičnu pomoć. Zlostavljanje ruši integritet osoba, smanjuje samopouzdanje koje je u većini slučajeva već narušeno zbog invaliditeta i za takve osobe treba zbilja zbiti redove.

5. STVARALAŠTVO – IZ PERA NAŠIH ČLANOVA

5.1. Knjige – škrinje s blagom

Knjige su moja velika ljubav. Ormar u kojem ih držim već puca po šavovima, pa moram nalaziti nova mjesta za skrivanje novih, a kako ih i posuđujem naokolo, velik ih je broj i po tuđim kućama, pa se lakše diše. Čuvam one knjige koje su mi se svidjele i za koje znam da ih ponovo želim čitati, dok ostale prosljeđujem i poklanjam, bilo drugim ljudima, bilo knjižnicama. Ostavim ih u ormariću na Batali, gdje je javna i besplatna posudionica knjiga.

Naravno da sam član Dubrovačkih knjižnica. Odnedavno je i moje dijete ponosni vlasnik iskaznice dviju knjižnica: Dubrovačke i školske. Dok školska služi isključivo za lektiru, u gradskim knjižnicama uzimamo sve što nam je srcu drago.

Knjige, odnosno čitanje od ranih nogu pomaže razvoju govora, što je neosporno. Razvijaju um, maštu, empatiju. Pomoću njih prolazimo iskustva koja možda nikad ne bismo osjetili u životu, što možda i nije loša stvar, pogotovo kad su krimići u pitanju. Zamišljamo budućnost, istražujemo prošlost i živimo u sadašnjosti.

Knjige nam približuju i tečan, književni govor koji je vrlo važan u komunikaciji, bez obzira na naš invaliditet. U životu nećemo samo komunicirati govorno, odnosno znakovnim jezikom, već i pismeno.

Internet nam je širom otvorio prozor u svijet, pa ne samo što imamo pristup svim mogućim informacijama i vijestima: imamo pristup i drugim ljudima, pa tako i onima poput nas. Prateći inozemne i naše stranice posvećene gluhim osobama, pogotovo na Facebooku gdje mogu vidjeti i komentare korisnika, uočila sam da veliki broj gluhih ne zna komunicirati pismenim putem. To nije njihova krivnja, dakako. Njihovo obrazovanje se velikim dijelom svelo isključivo na znakovni jezik koji im je apsolutno nužan za snalaženje i komunikaciju, a manjim dijelom na pismeno izražavanje. Oni se i pismeno i usmeno posve jednako izražavaju: subjekt – glagol – objekt, bez finesa, bez pravilnih glagolskih vremena, bez velikog bogatstva opisnih pridjeva, bez deklinacije. I imam dojam da su pomalo zakinuti, da bi im život bio puniji kad bi barem pismeno i misaono mogli uroniti u potpuno bogatstvo jezika kojeg govore u njima prilagođenoj i pojednostavljenoj znakovnoj inačici.

Ključ odgoja gluhog djeteta koje će istovremeno vladati i znakovnim jezikom i pismošću je u ranoj intervenciji i podržavajućoj obitelji koja će djetetu omogućiti da izvuče najbolje iz sebe. Kasnije, u školi, stvari nisu tako bajne, jer se učitelji, bilo da je riječ o inkluziji gluhog učenika u razred čujućih ili o posebnoj školi za gluhe, jednostavno ne stignu posvetiti svakome posebno i uz to pratiti već ionako natrpan kurikulumni program. Opet se sve svodi na pojedinca, na njegove želje i htijenja, i na podršku njegovih bližnjih za koju jednostavno ne mogu dovoljno naglasiti koliko je važna i potrebna. Čovjek i sam može skupiti snagu da ostvari neki cilj, ali kad ima vjetar ljubavi svojih bližnjih u krilima, to mu daje još veći zalet i mir u duši i srcu.

Čitajte, jedite, molite, volite i postat ćete jači i izaći van granica svog invaliditeta.

Marijana Mijoč

5.2. Moj Ston

* * *

Nositi u sebi neprekidnog starog prijatelja
predstavlja dar i prokletstvo, tugu i ljubav.
Ston je igra kamenih zidina i mira,
mješavine male i velike vode
izvora i kanala okružen brežuljcima, brdima i mnogim uzvisinama.
To je mjesto neprekidnog obnavljanja,
čuvanja i mijenjanja vjekovnih ljepota i nastojeći nadvladati potrese, ratove i nedaće
ostati čvrst i ponosan vraćajući naprijed i čuvati utkani trud
pod otkriljem sv. Vlaha.

* * *

Prijatelji, dragi prijatelji
Zašto odlazite bez pozdrava,
bez rukovanja,
Dok ruže mirišu, lipe cvjetaju
bojama zalazećeg sunca
A tamarin oleandre opijaju
bojama dušu i čula.
Odlazite, a nisam uspjela reći
Nedostajat će te mi
Tražit ću vas i čekati na
mjestima zajedničkih susreta
Na klupama uzduž place,
osluškivati smijeh i vaše brige
Odlasci su suze, osluškivanje poznatih glasova u granama čempresa
i tiha pjesma za usnule i nijemo opraštanje
Zbogom dragi moji prijatelji.

* * *

Zamolit ću vjetar
da noćas ne puše,
i molit ću mjesec da ne zaklanja sjaj zvijezda
uznemireno srce umirit ću sutonom noći
ukrotit ću ga kolajnom crvenih ruža
što ih za vas čuvam u duši
sklopljene ruke ću podignuti čempresima, našim čuvarima
i u predvečerje moliti za vas moji najmiliji.

* * *

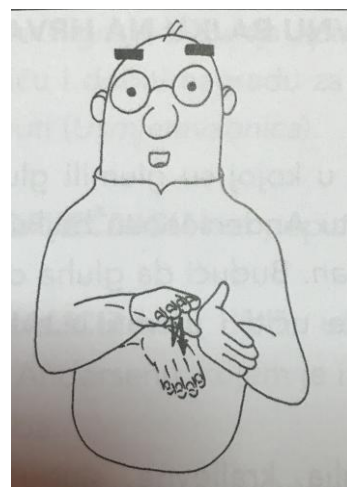
Ruke moje su naborane
slabašne i stare,
dotaknuti djelić plavog neba
posutog zvijezdama iznad Stona,
u djetinjstvu zapreka nije bilo
spuštati i dotaknuti najljepšu
da osvijetli i zagrije dječje ruke.

Darinka Jauković

6. GOVORITE LI HRVATSKI ZNAKOVNI JEZIK?

Čitanje

je

jeftina

karta

za

obilazak

svijeta

SAVJETOVALIŠTE – INFORMACIJSKI CENTAR

voditeljica: dipl. defektolog Dušica Šutalo

izvoditeljica: soc. radnik Darinka Jauković

č e t v r t k o m o d 18,00 d o 20,00 sati

- rana psihosocijalna podrška roditeljima i članovima obitelji osoba sa invaliditetom,
- edukacija, potpora i osnaživanje osoba sa oštećenim sluhom i članova obitelji,
- upoznavanje sa mrežom specijaliziranih ustanova i institucija koje provode rehabilitaciju i liječenje, skrb, obrazovanje,.....i stručna pomoć u izboru,
- upoznavanje sa pravima svih sustava skrbi za osobe sa oštećenim sluhom i osoba sa invaliditetom. Upoznavanje sa povlasticama u mogućnostima poboljšanja kvalitete života.

U S L U G E S U B E S P L A T N E !

TEČAJ UČENJA HRVATSKOG ZNAKOVNOG JEZIKA

svakog ponedjeljka i srijede u
prostoriji Udruge u 17,00 sati

voditeljica: Mirjana Juriša

izvoditelj: Vedran Kastrapeli

TEČAJ JE BESPLATAN!

PARTNERI U PROVOĐENJU PROGRAMA I PROJEKATA UDRUGE u 2019. godini

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo za demografiju,
obitelj, mlade
i socijalnu politiku

GRAD DUBROVNIK
www.dubrovnik.hr

DUBROVAČKO-NERETVANSKA ŽUPANIJA
www.edubrovnik.org

OPĆINA ŽUPA DUBROVAČKA
www.zupa-dubrovacka.hr

donacije građana / članova Udruge

